

اعلامیه

مجمع مدافعان حقوق بشر

در پی تشدید محدودیت‌ها علیه زنان در ولایت هرات، گزارش‌های متعدد از بازداشت زنان و دختران به دلیل نوع پوشش، و همچنین نگرانی‌های گسترده شهروندان، فرهنگیان و فعالان مدنی نسبت به پیامدهای این اقدامات، مجمع مدافعان حقوق بشر (HRD+) بار دیگر نگرانی عمیق خود را نسبت به وضعیت حقوق و آزادی‌های اساسی زنان در افغانستان ابراز می‌دارد.

اخیراً شهروندان هرات در نامه‌ای سرگشاده خطاب به مقام ولایت هرات، ضمن تأکید بر ارزش‌های دینی، فرهنگی و تاریخی این ولایت، نسبت به اعمال محدودیت‌های افراطی بر زنان و دختران ابراز نگرانی کرده‌اند. در این نامه با استناد به آموزه‌های اسلامی، از جمله حدیث شریف «كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ دَمُهُ وَمَالُهُ وَعَرَضُهُ» و آیات قرآن کریم درباره عدالت، احسان و کرامت انسانی، تأکید شده است که حفظ عزت، آبرو و حقوق شهروندان از مسئولیت‌های اساسی حاکمان بوده و هرگونه سیاست اجتماعی باید بر مبنای عدالت، اعتدال، احترام به کرامت انسان و رعایت ویژگی‌های فرهنگی و تاریخی جامعه اتخاذ گردد.

شهروندان هرات همچنین نگرانی خود را نسبت به اجباری شدن نوع خاصی از پوشش زنان، اعمال سلیقه‌ای مقررات، نبود شفافیت در تطبیق محدودیت‌ها و احتمال ایجاد شکاف اجتماعی ابراز نموده و خواستار اجرای عادلانه، شفاف و قانون‌مند هرگونه مقررات در سراسر کشور شده‌اند. آنان تأکید کرده‌اند که زنان هرات همواره بخشی جدایی‌ناپذیر از هویت فرهنگی، علمی و اجتماعی این ولایت بوده‌اند و محدودیت‌های فزاینده می‌تواند بر مشارکت اجتماعی، آموزشی، اقتصادی و فرهنگی آنان تأثیرات منفی بر جای گذارد.

مجمع مدافعان حقوق بشر (HRD+) همچنین با نگرانی گزارش‌های منتشرشده مبنی بر قرائت اطلاعیه‌های اداره امر به معروف و نهی از منکر طالبان در مساجد جامع هرات را دنبال کرده است؛ اطلاعیه‌هایی که در آن زنان به بازداشت و زندان در صورت بیرون شدن از خانه بدون چادر برقع یا چادر نماز تهدید شده‌اند. استفاده از منابر مذهبی برای ابلاغ تهدیدهای حکومتی و محدودسازی حقوق زنان، نه تنها موجب گسترش فضای هراس و تبعیض می‌شود، بلکه با اصول کرامت انسانی، آزادی‌های اساسی و مشارکت برابر شهروندان در زندگی اجتماعی در تعارض قرار دارد.

در همین راستا، مجمع مدافعان حقوق بشر یادآوری می‌کند که براساس اعلامیه این نهاد مورخ 6 جون 2026، گزارش‌های مستند و متعددی از بازداشت بیش از ۷۰ زن و دختر در شهر هرات توسط اداره امر به معروف طالبان منتشر شده بود. بر پایه این گزارش‌ها، زنان و دختران در جریان فعالیت‌های روزمره خود، از جمله خرید مایحتاج خانواده، به دلیل نوع پوشش بازداشت و به توقیف‌خانه‌ها منتقل شده‌اند. این گزارش‌ها نگرانی‌های جدی در مورد آزادی رفت‌وآمد، امنیت روانی خانواده‌ها، مشارکت اجتماعی زنان، نبود شفافیت در روند بازداشت‌ها و احتمال نقض سایر حقوق بنیادین را برجسته ساخته است.

مجمع مدافعان حقوق بشر (HRD+) تأکید می‌نماید که کرامت انسانی، آزادی‌های اساسی، برابری در برابر قانون و مصونیت از بازداشت‌های خودسرانه از جمله حقوق بنیادین هر انسان است. تحمیل اجباری نوع خاصی از پوشش، تهدید زنان به بازداشت، محدودسازی حضور آنان در عرصه عمومی و استفاده از ابزارهای اداری یا مذهبی برای اعمال فشار بر زنان، با اصول جهانی حقوق بشر و ارزش‌های بنیادین عدالت و کرامت انسانی سازگار نیست.

ما از اداره حاکم در افغانستان می‌خواهیم که:

- فوراً به بازداشت زنان و دختران به دلیل نوع پوشش پایان دهد؛
- تمامی زنان و دختران بازداشت‌شده را بدون قید و شرط آزاد نماید؛
- از اعمال هرگونه محدودیت خودسرانه و تبعیض‌آمیز علیه زنان خودداری کند؛
- شفافیت و پاسخگویی را در تمامی اقدامات اجرایی تضمین نماید.

همچنین از سازمان ملل متحد، گزارشگران ویژه حقوق بشر، یوناما، اتحادیه اروپا و تمامی نهادهای بین‌المللی ذی‌ربط می‌خواهیم که:

- وضعیت زنان در هرات و سایر ولایات افغانستان را به‌صورت فوری و مستقل بررسی نمایند؛
 - موارد بازداشت و نقض حقوق زنان را مستندسازی و گزارش کنند؛
 - برای جلوگیری از گسترش محدودیت‌ها و پاسخگو ساختن عاملان نقض حقوق بشر اقدامات مؤثر روی دست گیرند.
- مجمع مدافعان حقوق بشر باور دارد که آینده صلح، ثبات و توسعه افغانستان در گرو احترام به حقوق و آزادی‌های اساسی همه شهروندان، به‌ویژه زنان و دختران، است. هرگونه سیاست مبتنی بر تبعیض، اجبار و سرکوب، نه تنها حقوق بنیادین شهروندان را نقض می‌کند، بلکه اعتماد عمومی، همبستگی اجتماعی و آینده کشور را نیز با آسیب‌های جدی مواجه می‌سازد.

با احترام

مجمع مدافعان حقوق بشر (HRD+)